

priporoča, da bi tudi glede cen vinskega mošta zavzele primerno stališče v prid vinogradnika, da ne bo ta izročen v milost in nemilost raznim trgovcem

in špekulantom z vinom, njih agentom in mešetarjem.

To bi bila najboljša zaščita kmeta-vinogradnika . . .

DRUŠTVENE VESTI

Katoliške mladenke, organizirajte se!

Ta klic se ne razlega v naši Sloveniji, marveč v oddaljeni Belgiji. Belgijci so praktični ljudje, ki dobro vedo, da ni mogoče posameznika zajeti in pridobiti za delo z besedičenjem, marveč samo z organizacijo. Društvo je vzgoja človeka, osobito mladega človeka za delo. Kdor to šolo zanemarja, ne bode nikdar imel smisla in sposobnosti za delo v javnosti po verskih načelih. Moč belgijskega katolicizma je v organiziranem ljudstvu. Vse vrste organizacij so v Belgiji zastopane ter delajo v slogi na skupen cilj katoliškega življenja. Prelepa je belgijska katoliška mladinska organizacija, po kateri danes Belgija prednjači drugim katoliškim narodom. Ni omejena le samo na mladeniče, marveč se vedno bolj razširja med žensko mladino. Zveza katoliških mladenk v Belgiji, ki šteje nad 80.000 članic, je imela letos poleti veliko zborovanje v Bruslju. S 30 posebnimi vlaki se je pripeljalo v Bruselj 50 tisoč katoliških deklet. Zbori, ki so se vršili po cerkvah in izven cerkve, zlasti veličastni sprevodi, so nudili sliko pestre raznoličnosti in zbrane vzajemnosti. Bila so zbrana dekleta vseh stanov: kmetska in delavska dekleta, mladenke iz obrtniškega stanu, iz svobodnih poklicev, dijakinje srednjih šol, visokošolske itd. Glavnega zborovanja so se udeležili kardinal Roey, apostolski nuncij, 5 škofov, zastopnica belgijske kraljice in 3 ministri. Kardinal Roey je imel nagovor, v katerem je med drugim rekel:

»V krizi in stiski živimo. Grozi nam še večja stiska in nesreča ko gospodarska, to je napad vseh protivnih zanikajočih sil, zanikanje vseh višjih vrednot. Škofje zaupamo vam, katoliške mladenke, ter računamo na vaše sodelovanje v Katoliški akciji.« Tako belgijski kardinal. Tudi med nami je kriza in stiska. Tudi nam grozi še večja stiska in nesreča, kot je gospodarska: napad protivnih zanikajočih sil, zanikanje vseh višjih vrednot. Ako računamo tudi mi na sodelovanje katoliških mladenk, kakor računajo Belgijci, jih tudi moramo organizirati, kot jih organizirajo Belgijci. Ni mogoče doseči namena brez uporabe potrebnih sredstev.

*

Ljutomer. Po vročih počitniških dnevih je naše društveno življenje znova oživelo. Gledališki odsek našega prosvetnega društva »Ljudska čitalnica« pripravlja otvoritev gledališke sezone za dan 30. septembra. Vprizorili bomo slovensko zgodovinsko igro »Mlinarjev Janez«. Zgodovinska snov je zajeta iz zgodovine celjskih grofov. Igra je na gotovih mestih polna slovenske duše. Ljubezen do rodne grude, naš narodni ponos in prava odločnost in vztrajnost — jasno zrcalijo v njej. Slovenska narodna pesem najde v njej odlično mesto in povdarek lepote. Nastopi celotni naš društveni pevski zbor. Z igro samo je podana temeljna misel našega odra, ki hoče biti katoliški, ljudski in slovenski. Igra je popolnoma nova. Po Kočevarjevi povesti »Teharski plemič« jo je dramatisiral g. kaplan Vinko Pivec. — V načrtu za letošnjo sezono imamo še več lepih iger. Društvo se bo potrudilo, da poda najboljše na odru, vse občinstvo pa prosimo, da nam ostanete zvesti in radi posečate naše predstave. Ker so za denar težki časi, bomo igrali raje manj, pa bo to dobro. — Za prihodnjo nedeljo dne 23. septembra pa sklicujemo društven sestanek, ra katerem bo skli-

optično predavanje o zgodovini celjskih grofov, da boste navedeno igro laže razumeli. Predavanje je brez vstopnine.

Kolesarska dirka v Poljčanah. Prosvetno društvo v Poljčanah naznanja vsemu članstvu prosvetnih društev, da priredi v nedeljo dne 23. t. m., ob treh popoldne, veliko kolesarsko tekmo na progi Poljčane — Slovenska Bistrica in nazaj na Poljčane. Start in cilj je v Poljčanah. Tekmovalo se bo za dobitke, katerih je veliko, in za prvenstvo Dravinjske doline. Fantje, kolesarji, športniki, zanimajte se za to prireditev, vsi na svoje železne konjičke in s pesmijo v srcu v Poljčane, da pokažete svojo voljo tudi v dejanju. Prijave se pošljejo na naslov: Joško Jemenšek, Poljčane. V slučaju slabega vremena se prireditev preloži na prihodnjo nedeljo dne 30. septembra. Bog Vas živi, fantje!

Stari trg. Gasilska četa priredi na rožensko nedeljo, to je dne 7. oktobra, lepo igro »Carski sel«. Mnogi so že to stvar čitali kot knjigo, ki je izšla kot slovenske večernice Mohorjeve družbe. Igralci se dobro pripravljajo pod režiserjem g. župnikom. Kateri se zanimate za zgodovinske igre, ste vabljeni od blizu in daleč. Igra se bo vršila v pred kratkem blagoslovljeni novi dvorani pod cerkvijo v Starem trgu.

Ojstrica nad Dravogradom. Dne 15. t. m. smo izročili materi zemlji nežno trupelce 7-letne deklice Julije Ravnak. Komaj je začela obiskovati šolo in smo se začeli pomalo spoznavati, že je božja poslanka nemila smrt razdrila to znanje. Ločiti smo se morali. To je naša usoda, ki nam jo pridiguje mrtvaški oder in krsta v odprti jami, posušijo se nam pa solze, ko vidimo v nasuto gomilo zasajen križ, ki nam pravi, da se zopet vidimo nad zvezdami. Svidenje torej je naša tolažba! Prešla si torej, draga Julija, v božji, večni mir! Pomagaj nam tam med angeljci prositi Boga, da nam kot nekak predokus onega večnega mira razlije tudi pri nas na Ojstrici v našem življenju človeški mir, in da si ta mir

Gumijasti čevlji obutev norcev.

Osvojitelji osrednje Amerike Španci so našli kmalu po odkritju Amerike na tamošnje domačine Indijance, katerim je bil dobro znan gumi ali kavčuk, sok iz posebne vrste drevesa. Indijanci so namakali svoje plašče v raztopljeni kavčuk in so jih napravljali na ta način za dež neprodne. Indijanski vladarji so pustili izgotavljati za svoje dvorne norce gumijaste čevlje, da so v njih padali in so preganjali s padci gospodarjem dolg čas.

Starost psov.

Včasih dosežejo psi starost 30 let. Najstarejši pes je bil baje

Pri kačah je samica vedno večja od samca, in zleže 20—30 jajc.

V kačjem vrtu požre močnejša kača slabejšo.

Naprave za kače v Butantanu obstoje iz dveh prostorov, ki sta obdana od 2 m visokega cementnega obzidja. Eden prostor meji na ozek ter z vodo napolnjen jarek, da ne morejo lazi živali po gladkih stenah. Drugi prostor je zasajen z drevjem in se nahaja levo od zavoda.

Je treba nekake vaje, da človeško oko odkrije skozi veje in listje strupen golazen, ki je istobarvna z rastlinami. Z nizkim zidom ločen, sem gledal prav blizu kače, kako so se spuščale z drevja na tla. Groza me je spreletela pri misli, da bom stopal po pragozdu med kačami in spal v njihovi družbi!

V kačjem vrtu so nama šli na roko. Za majhen denar sva se založila bogato s cepivom proti kačjemu strupu in sva se odpeljala iz Sao Paulo nazaj v Rio de Janeiro, kjer so že bili tovariši pripravljani, da se odpeljemo drugo jutro po železnici do mesteca Campo Grande.

Brazilijanske železnice poznajo le dva razreda: prvega in drugega. Vagoni so umazani, slabo razsvetljeni, ker so tudi potniki uboge delavske pare, ki tiščijo v notrajnosti pokrajine za naglim obogatitjem.

Mnogo brazilijanskih železniških zvez je v rokah severnoameriških delniških družb. Te imajo v prometu boljše vozove z električno razsvetljavo.

Ne bom popisoval, kako se nam je godilo na dolgi vožnji po železnici, predno smo izstopili iz prvega razreda na cilju v Campo Grande. Še to bodi povdarjeno: Po brazilijanskih železnicah se gotovo nikdo ne vozi za zabavo!

Campo Grande je pravcato gnezdece z netlakovanimi ulicami, nesnažnimi prenočišči in zanemarjenimi krčmami. Preko gležnjev smo gazili po prahu. Kako še le more biti po teh cestah v deževni dobi, ko se pretvori mehki prah v jezero cokastega blata!

V Campo Grande je bilo za nas že pripravljanih 6 v taistih krajih običajnih voz s krupko volovsko vprego, 6 jezdnih konj in 12 konj nosačev, ki bi naj bili pri rokah za slučaj, da bi odrekla katera volovska vprega.

V notrajnost Brazilije potujejo ljudje le v večjih družbah, en sam bi ne bil nikakor kos vsem težkočam in smrtnim nevarnostim, ki prežijo med potjo nanj od vseh strani po dnevu in po noči.

Za oskrbo goveje živine ter konj smo najeli 15 domačinov. Par je že spremljalo vozne kara-

Ljudje, ki trpe na otežkojeni telesni potrebi, in ki jih radi tega mučijo krvno prenapolnjenju trebuha, pritisk krvi v možgane, glavobol, močno utripanje srca, dalje ki trpe na boleznih dančne sluznice, fišurah, hemeroidalnem zamolku, fistulah, jemljejo za iztrebljenje črevesa zjutraj in zvečer po četrtinko **«Franz Josefove» grenčice.** Vodilni zdravniki kirurških zavodov izjavljajo, da se poslužujejo **«Franz Josefove» vode** po operacijah z najboljšim uspehom. **«Franz Josefova» grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

trajno pridobimo s tem, da prav vsi, hodeč dobre volje po potih božjega in človeškega zakona v javnem in zasebnem življenju za la mir ne samo govorimo, ampak tudi goreče delujemo!

Sv. Lovrenc na Pohorju. Beseda Pohorje je znana daleč že daleč po naši domovini. Po letih kratkočasijo plahe srne turisti, a v zimskem času pa preganjajo planinske kozle smučarji. Planinske kočje, ki so redoma ena za drugo po grebenu Pohorja, so stalno, rekel bi, preveč napolnjene z gosti od raznih krajev. Nekako v sredini Pohorja pa zareže kot morski zaliv v planine trg St. Lovrenc, ki pa je danes še premalo poznan. V svrhu tega, da se ta znameniti kraj Pohorja nekoliko bolj razglaši po naši domovini in onstran meja, se je pred kratkim ustanovilo tukaj tujsko prometno društvo. Upamo, da bo društvo tudi svojo nalogo izvrševalo in doseglo zaželjeni uspeh. Preden pa bo daleč v javnost to prodrlo, bi ob tej priliki društvo opozorilo, da posreduje za izboljšanje kraja; to predvsem ceste, steze, klopi in primerno sprehajališča za letovištarje. Električna razsvetljava je sicer zadnje čase nekoliko izboljšana, toda luči ob cesti so zelo slabe, pred vsem v zgornjem delu trga. Dne 8. septembra je društvo priredilo koncertni večer. Na spredu so bile glasbene točke, predavanje in petje domačega zbora »Jelke«. Glasbene točke tamburašev našega Kmečkega bralnega društva so bile dobro odrezane, predavanje o turizmu z ozirom na tujski promet v kraju je bilo jako podučljivo in zanimivo.

Ribnica na Pohorju. Tudi nam se je težko boriti v teh slabih časih in okolnostih za obstanek in vsakdanji kruh, katerega pa nam je

navzlic svojemu trudu letos bolj pičlo zraslo. Pričetkom pomladi smo imeli namreč preveč dežja, kar je sadeže do normalnega razvitka zelo oviralo; točasno pa zopet venomer samo dežuje, da se še ta pičlost pod streho spraviti ne more. Tudi sadonosniki so pri marsikateri hiši bolj prazni, namreč v okraju našega Huduga kota, dočim je po nekaterih solčnih legah malo boljše. Le sena smo obilno nakosili, zato pa homo primcrani, kakor vse kaže, otavo vreči na gnojšče. Seveda sta pri tem najbolj udarjena zopet le kmet in delavec, kajti ako se naše kratkosežne lehe izneverijo, je potem treba večinoma živež kupiti, a za denar pa je tudi pri nas silno slabo. Časi so res zelo resni, marsikateri zre upravičeno z obupom v bodočnost.

Sv. Ana v Slov. goricah. Ko je pred 6 meseci naglo umrla blaga Antonija Majerič, roj. Lashaher, posestnica s Kremberga, pač nikdo ni pričakoval, da bo njej sledil brat Janez Lashaher, posestnik na Krembergu. Rajni je bil v 47. letu, zapustil je žalujočo, usmiljenja vredno ženo s tremi nepreskrbljenimi otročiči. Bolehal je več let na želodčni boleznih, ki ga je po kratkem in mučnem trpljenju iztrgala njegovi družini. Ob obilni udeležbi faranov smo ga spremljali na božjo njivo. Poslovinne besede sta govorila vlč. g. župnik v svojem in faranov imenu, Janez Kraner pa v imenu cerkvenih pevcev, čigar iskren sodelavec je bil rajni. Da, pevec je bil preminuli dragi nam Janez, in to z vso dušo, ni prepeval v svojo, nego le v božjo čast. Njegov duh naj veje tudi med tovariši, pevci in pevkami, da bo njih petje tudi samo v božjo čast ter v povzdigo lepote božje službe. Pokojnik pa je bil tudi dober in vzgleden katoličan, kremenit značaj, vselej in povsod krepko na braniku za naše pravice. Nastopal je tudi kot dober igralec pri bivšem Katoliškem prosvetnem društvu. Velika vrzel je nastala v naših vrstah z njegovo prerano smrtjo. Mnogokrat že smo mislili na tebe in si še bomo želeli, da bi bil ti med nami, odšel si po plačilo, zvesti in pridni hlapec, pustil si nam vzgled, posnemati te hočemo, da bomo enkrat vsi pri tebi, s teboj »red, kakor upamo, da ti že poješ, zapel: «Pojoč se oglasimo, naši Materi na čast...»! Slava tvojemu spominu, dragi Janez! Žalujočo ženo z otročiči in sorodnike naj tolaži Bog!

Fram. V Framu so se ta mesec poročili Štefan Pliberšek in Elizabeta Godec, oba v Morju; Ivan Mom in Julijana Veras, oba na Ješenci. Vrli ma paroma želimo mnogo sreče. — Nagle smrti je umrl Janez Taferner, delavec na Ješenci, 78 let star. Naj v miru počiva!

Sv. Vid pri Grobelnem. Dne 15. septembra nas je zapustil naš priljubljeni g. organist Tone Vračko. Bil je zelo dober organist, ki je s svojo krepko voljo skupaj spravil zbor, ki šteje ob njegovem odhodu 23 pevcev. Pogrešali ga bomo, ne samo kot dobrega organista, temveč tudi kot zelo vnetega člana gasilske čete. V njen prid je priredil po zimi spevoigr »Kovačev študent«, sedaj pa pevski koncert v splošno zadovoljnost. Vsi skupaj mu želimo na novem mestu obilo uspeha!

Slivnica pri Celju. (Gasilci šmarske gasilske župe zopet na delu.) V nedeljo dne 9. septembra je uprava gasilske župe v Šmarju pri Jelšah napovedala letošnje delno župno vajo za šmarski del župe v Slivnici pri Celju, ter pozvala k sodelovanju vse čete šmarskega okraja: Šmarje pri Jelšah, Sv. Vid pri Grobelnem, Ponikva, Slivnica pri Celju, Loka pri Žusmu, Planina pri Sevnici iz kozjanskega okraja in Sv. Jurij ob južni žel. Za vajo je bilo določeno, da nastane požar v vasi Sv. Urban pri Slivnici in je nevarnost, da radi prevelike oddaljenosti vode pogori vsa vas. Zato so se brzojavno obvestile vse čete okraja ter četi Planina pri Sevnici in Sv. Jurij ob južni žel. s prošnjo za pomoč. Zbiranje čet z vsem potrebnim orodjem je bilo pri Lesjakovi gostilni. Ob določeni uri je bil dan znak z bitjem na plat zvona pri cerkvi sv. Urbana. Sodelovale so vse čete s 120 člani. Na dani znak so čete z neverjetno naglico s svojimi motorkami, šest po številu, sestavile verigo ter črpale vodo iz potoka pri Grasseliju. Vkljub zelo hribovitemu terenu in veliki oddaljenosti vode od vasi je v 10 minutah voda brizgala z močnimi curki na razna poslopja v vasi. Župno vajo je vodil župni tajnik tov. Fürst, nadzoroval pa je župni starešina tov. Drobne. Mnogo občinstva iz bližnje in daljne okolice je z velikim zanimanjem sledilo res vzorni vaji ter ni štedilo s pohvalo četam, katere so pokazale izvrstno izvežbanost in strogo disciplino. Vse čete so izvrstno izvršile svojo nalogo in jim je treba samo čestiti

vane do raznih dijamantnih najdišč ob rekah v Matto Grosso.

Koliko in s kako prehrano nas je preskrbel za na pot naš finančni minister Davis Graham, je bila njegova zadeva, saj je potoval tudi on z nami.

Ekspedicija je bila z vsem potrebnim opremljena, preskrbljena za vse morebitne slučaje in pripravljena za pot koncem decembra leta 1925.

Imeli smo seboj zemljevide, kompase, preizkušene stezoslednike in gonjače; slednji so že bili v krajih, kamor smo bili namenjeni. Za potovanje smo si izbrali suho dobo, ki traja po Braziliji od oktobra do marca, potem pa dežuje, reke narastejo, kolovozi postanejo brezna, malarija zalezuje potnika pri vsakem koraku in v deževni dobi se držijo po Braziliji strehe.

Kmalu za Campo Grande prične brazilijanska stepa ali pustinja, poraščena s trnjem in s pritlikavim drevjem. Le tu in tam je videti kako revno naselbino, po največ so le samotne kočje, v katerih prebivajo naseljenci iz tujine. Brazilija jih je razočarala, niso našli zaželenega bogastva. Porabili so še to, kar so prinesli ter zaslužili. Taki reveži se naselijo kje v bližini mesta, da si prislužijo s težavno pridelanimi poljskimi pridelki

toliko, da se lahko povrnejo nazaj v domovino, odkoder so prišli.

Solnce žge po brazilijanskih pustah, da se sploh ne da popisati za evropske pojme o vročini. Kaj vročina v primeri z muhami in mušicami, takozvanimi moskiti, ki so nam sledili v celih oblakih. Že prvi dan potovanja sem bil opikan po obrazu in rokah, da nisem bil več podoben človeku. Če bi mi bilo dano na prosto in bi se ne bil sramoval tovarišev, bi bil pobegnil nazaj in to največ radi prokletih moskitov.

Po taistih krajih nastane takoj noč brez naših lepih večerov.

Potniki si v noči predvsem zakurijo stražne ognje, ki morajo svetiti celo noč radi kač in jaguarjev. Jaguar ali brazilijanski tiger se klati posebno v nočeh tako gostó, da ni človek nikjer varen pred njegovim zavratnim napadom. Po dnevu pa mrcina krvoločna dremlje ter spi med vejami drevesa ter si zbira moči za nočne pohode in napade.

Druga večja opasnost je kačja nadloga, radi katere ne spi nikdo na tleh. Ljudje si razpenjajo tamkaj med dva kola ali drevesa spalne mreže, v katerih so vsaj nekoliko zavarovani pred strupeno golaznijo.

Dalje sledi.

star 34 let. Navadno poginejo psi s 14 leti.

— —

Uvoz kož od razne golazni v London.

Na leto uvozi London iz Južne Amerike kož od raznih golazni za 56 milijonov Din, iz Afrike za 28 milijonov, iz Indije za 17½ milijonov Din. Iz Afrike v London uvožene kačje kože bi pokrile na dolžino preko 300 km.

— —

Vinski muzej

poseda nemško mesto Speyer. V muzeju so vina iz let 1540, 1631, 1687, 1723 in 1822. Najstarejša vina so dar iz kraljeve kleti v Monakovem, last kralja Ludvika III. bav.